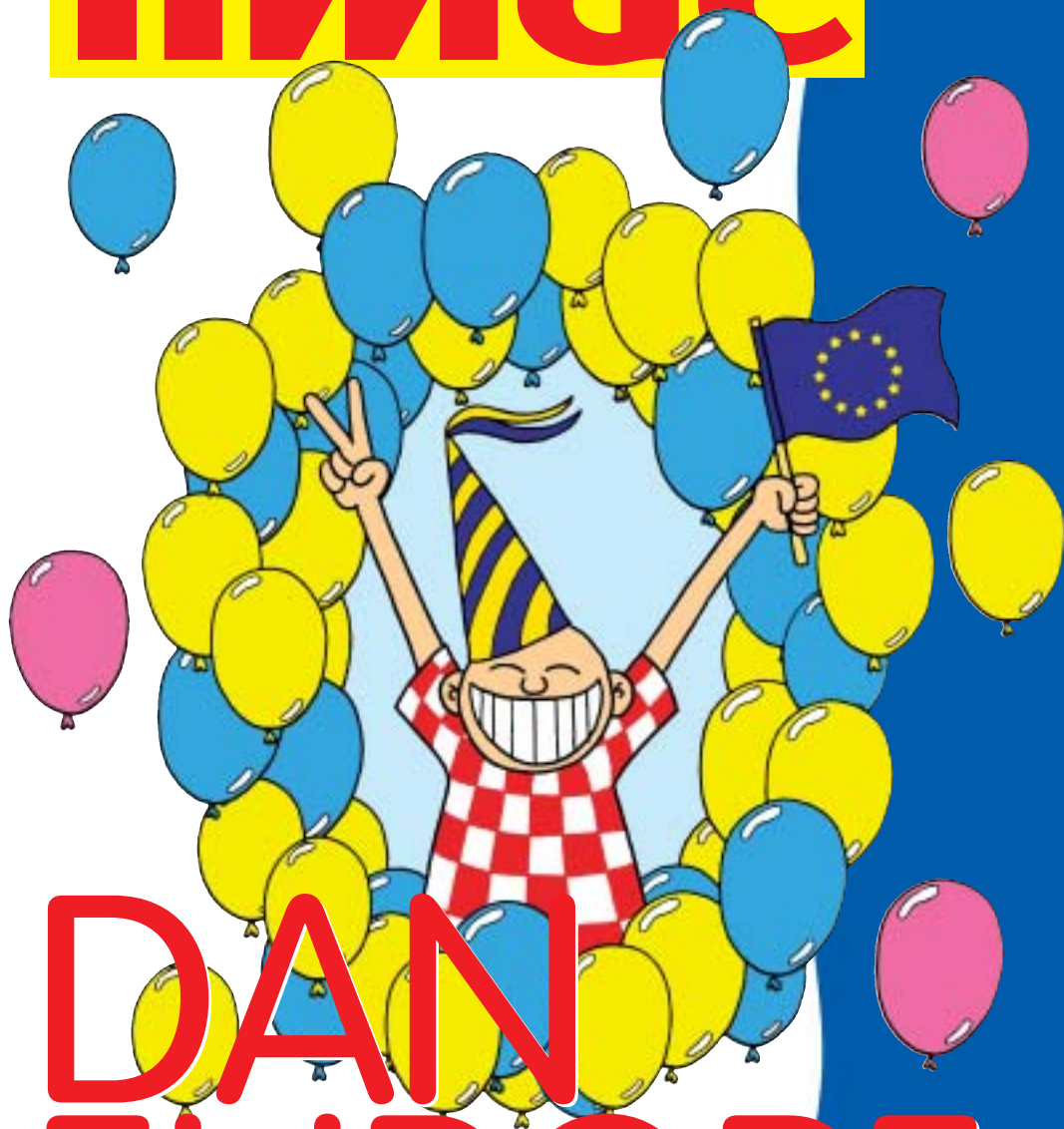

EURO limbač

DAN EUROPE

svibanj, 2005.

Posebno izdanje

Drage šolarke i šolarci,

Svi znate da postoji Majčin dan, Dan planeta Zemlje, Dan štednje i sigurno ih mnogi od vas iz godine u godinu obilježavaju zajedno sa svojim vršnjacima i školskim prijateljima. A jeste li ikada čuli za Dan Europe, 9. svibnja? Svake godine tog se dana obilježava početak već polustoljetnog postupnog ujedinjavanja europskih zemalja. Danas je europski kontinent povezaniji nego ikada prije u povijesti. Dan Europe prilika je za proslavu ideje Europe ujedinjene u miru - Europe koja blisko surađuje u različitim područjima, koja promiče svoju kulturnu raznolikost, ali i slavi zajedničke vrijednosti. Upoznajući Europu i Europsku uniju, kao današnji oblik njezine organizacije i njezini će građani naučiti više jedni o drugima i zbliziti se.

Pred vama je publikacija „Eurolimač“. Namijenili smo je vama u povodu proslave ovogodišnjega **Europskog tjedna** kojom vas podsjećamo na važnost dva povijesna datuma: 9. svibnja 1950. koji se veže uz nastanak Europske unije te 5. svibnja 1949. kada je nastalo Vijeće Europe.

Predstavit ćemo vam Europsku uniju kroz tri cjeline.

Najprije ćemo vas upoznati sa **simbolima Europske unije** koji odražavaju neka zajednička obilježja i jedinstvo njezinih zemalja članica.

Zatim ćemo vas **EU vremenoplovom** provesti kroz povijest njezina nastanka.

Na kraju ćete saznati **tko je tko u EU**.

A da bismo sve začinili i s malo zabave, na zadnjim stranicama čekaju vas **euroigrice** i njihova rješenja, ako zapnete:)...

Što je Europska unija

Neposredno nakon Drugoga svjetskog rata, usred posljedica sveopćeg razaranja, siromaštva i početka hladnog rata, rodila se ideja o stvaranju zajednice ujedinenih europskih zemalja. Zapadnoeuropske zemlje su shvatile da će lakše prebroditi probleme i osigurati toliko željeni mir za budućnost europskih naroda ako se udruže i pokušaju naći rješenja zajedničkim radom, suradnjom i međusobnim poštovanjem. Tako je nastala Europska unija (EU). EU je jedna vrsta međunarodne organizacije više europskih zemalja čije su zemlje članice osnovale zajedničke institucije u kojima se nalaze njihovi predstavnici i koji donose zajedničke odluke o budućnosti cijele Europske unije. Kroz rad zajedničkih institucija, EU svih ovih godina određuje i razvija gospodarsku i političku suradnju država unutar Europe.

Koliko članica ima EU

Trenutačno Europska unija ima 25 zemalja koje su se Uniji priključivale tijekom posljednjih 50-ak godina. Abecednim redom to su:

Austrija

Belgija

Cipar

Češka

Danska

Estonija

Finska

Francuska

Grčka

Irska

Italija

Latvija

Litva

Luksemburg

Mađarska

Malta

Nizozemska

Njemačka

Poljska

Portugal

Slovačka

Slovenija

Španjolska

Švedska

Velika

Britanija

Kako EU vidi sebe

**Ujedinjeni
u različitosti** slogan je

Europske unije izabran na natječaju na kojemu je sa svojim prijateljima sudjelovalo oko 80 000 mladih Europljana između 10 i 20 godina. Taj slogan odražava različitost naroda koji žive u EU s obzirom na njihovu povijest, tradiciju, kulturu, jezik i druge posebnosti. Unija je prepoznala te različitosti i obvezala se da će ih poštovati kao izvore nacionalnog identiteta.

Simboli EU

Himna

Prepoznajete li note ove melodije? Riječ je o *Odi radosti*, dijelu 9. simfonije poznatog skladatelja Ludwiga van Beethovena. Godine 1985. ta je melodija službeno postala europska himna - ona ne zamjenjuje nacionalne himne zemalja članica, nego slavi zajedničke vrijednosti europskih zemalja i simbolizira ideju slobode, mira i solidarnosti u Europi.

Valuta

Od 1. siječnja 2002. dvanaest se zemalja Europske unije umjesto vlastitom nacionalnom valutom, koristi zajedničkom valutom eurom. Simbol za euro je €. Za funkcioniranje eura brine se Europska središnja banka koja je smještena u Frankfurtu (Njemačka). Očekuje se da će tijekom sljedećih godina još neke zemlje članice EU uvesti euro.

Zastava

Od 1986. godine EU ima službenu zastavu. Zastava ima 12 žutih zvjezdica (taj je broj stalan i ne označava broj članica) poredanih u krug na plavoj podlozi. Budući da krug simbolizira solidarnost i sklad europskih naroda, a broj 12 savršenstvo i jedinstvo, ta zastava zapravo simbolizira ujedinjenost europskih naroda i zemalja u jednu zajednicu.

Postoji 8 različitih kovanica eura koje se, ovisno o vrijednosti, razlikuju po boji, veličini i debljini. Prednja je strana kovanica jednaka u svih 12 zemalja koje se koriste eurom, a na drugoj su strani istaknuta obilježja pojedinih zemalja prema njihovu vlastitom izboru.

Bez obzira na različitosti unutar Europske unije, postoje simboli i obilježja kojima se označava zajedništvo među zemljama EU i prema kojima je ona prepoznatljiva. Ti su simboli i obilježja bitni jer se kroz njih Europljani lakše poistovjećuju s Europom

Njemačka
Portugal
Španjolska

Irsk
Italija
Luksemburg
Nizozemska

Austrija
Belgija
Finska
Francuska
Grčka

Postoji 7 različitih novčanica eura. Prozori i vrata na njihovoj prednjoj strani simboliziraju otvorenost europskih zemalja i spremnost na suradnju. Na stražnjoj je strani svake novčanice most koji simbolizira blisku povezanost i komunikaciju između Europe i ostatka svijeta.

Dan Europe

Je li znali da Europska unija ima rođendan? Slavi ga 9. svibnja. Zašto baš taj dan? Tog je dana 1950. godine ROBERT SCHUMAN, francuski ministar vanjskih poslova, na prijedlog francuskog ekonomista JEANA MONNETA, objavio dokument (*Schumanovu deklaraciju*) na temelju kojega je postupno započelo zemljopisno, gospodarsko i političko povezivanje europskih zemalja u cjelinu. Mnoge europske zemlje, među kojima i Hrvatska, već niz godina obilježavaju rođendan EU, tj. Dan Europe kojim se obilježava početak europske integracije, odnosno ujedinjavanja zemalja u Europi.

Jeste li znali

ZNATE LI stanovnici koje zemlje članice EU se najdulje školuju? Finci! Oni u prosjeku školujući se provedu čak 16,7 godina. Dulje od njih, u Europi, školuju se samo Norvežani (16,9 godina).

KAŽE SE da su Luksemburžani najbogatiji ljudi ne samo u Europi nego i na svijetu. Osim toga, jedni su od najplemenitijih - doniraju najviše sredstava u dobrotvorne svrhe.

GDJE SE skrivaju radno sposobni muškarci u Češkoj i Slovačkoj? U tvornicama! Ondje čak 49% muškaraca radi u industriji.

BLAGO ESTONCIMA. U Estoniji kamo god kreneš sami klinici! Više od trećine stanovništva Estonije mlađe je od 15 godina.

KUĆE SU BROJEVE dobile prvi put 1463. godine i to u Parizu.

NAJMANJA ČLANICA EU - Malta, gotovo je 2 000 puta manja od njezine najveće članice - Francuske!

KOLIKO EUROPSKIH zemalja ima kralja ili kraljicu? U Europi je 10 monarhija, a njih 7 su članice Europske unije: Švedska, Danska, Belgija, Luksemburg, Nizozemska, Velika Britanija, Španjolska (ostale su Norveška, Monako i Lihtenštajn).

Glavni grad Europske unije

Najveći je dio zajedničkih institucija Europske unije smješten u Bruxellesu. Dakle, osim što je taj grad poznat kao glavni grad Belgije i po ukusnim slatkišima, poznat je i kao glavni grad Europske unije.

Koliko je službenih jezika u EU

Dakle, već znate da EU ima 25 zemalja članica. Službeni jezik svake zemlje članice ujedno je jedan od službenih jezika EU. Znači li to da EU ima 25 službenih jezika? Ne! Kao što sigurno znate, nekim jezicima se govori u više zemalja (npr. francuski se govori u Francuskoj i Belgiji, engleski u Velikoj Britaniji i Irskoj, grčki u Grčkoj i na Cipru...), što znači da EU ima 20 službenih jezika.

Mnogo posla za prevoditelje

Što to znači za svakodnevno funkcioniranje Unije? To znači da se velik dio sastanaka na kojima sjede predstavnici zemalja vodi na svim službenim jezicima EU, tako da velik dio posla obavljaju prevoditelji. Isto tako, budući da svi službeni jezici imaju jednaku vrijednost, svaki dokument i zakon EU prevodi se na sve službene jezike EU kako bi se svaka zemlja članica mogla koristiti dokumentima na svome jeziku. Ipak, na sastancima se često upotrebljava engleski, francuski ili njemački jezik da bi komunikacija bila olakšana. Osim toga, EU osobitu brigu vodi i o očuvanju jezične raznolikosti i jezika koji nisu službeni jezici zemlja članica, ali pridonose bogatstvu europskoga kulturnog naslijeđa (npr. laponski u Švedskoj).

EU u brojevima

Danas EU ima:

20 službenih jezika **25** zemalja članica

3.9 milijuna km kvadratnih

454 milijuna stanovnika

54 godine!

Što je
**europski
građanin**

Svaki državljanin države članice EU ujedno je "građanin Europske unije". Drugim riječima, da bi osoba imala pravo na status građanina Unije, mora biti državljanin/državljanica jedne od zemalja članica. Uvođenjem tog pojma, nacionalno se državljanstvo ne zamjenjuje, već samo upotpunjava: Portugalac ostaje Portugalac, a Mađar ostaje Mađar, no obojica su i građani EU i to im piše i u putovnici. Državljanstvo Unije građanima zemalja članica daje dublji smisao pripadnosti Uniji te uz već postojeća prava i obveze daje im neka dodatna prava.

Povijest Europske unije

Vrijeme je da naučite kada je, kako i zašto Europska unija nastala te da se upoznate s tijekom procesa ujedinjenja, tj. integriranja europskih zemalja. Da biste to saznali, sjednite s nama u vremeplov i vratimo se u prošlost...

Putovanje u prošlost

IDEJA o ujedinjenju europskih naroda postoji već stoljećima, samo je način ostvarenja ujedinjenja bio različit.

Prisjetimo se samo razdoblja Rimskog Carstva! Slavni je Cezar vladao područjem od Atlantskog oceana do Sirije, od Dalmacije do sjeverne Afrike! Mnogi su kasniji europski vojskovođe slijedili njegov primjer i poduzimali velike osvajačke pohode po Europi kako bi je prisilno ujedinili. A bilo je i onih koji su ujedinjenje Europe željeli ostvariti na potpuno drugačiji način... Ipak, trebalo je proteći još dosta ratova, razaranja, gladi i siromaštva kako bi se ta ideja počela ostvarivati. Trenutak kada je proces povezivanja europskih zemalja zaista započeo veže se za vrijeme neposredno nakon Drugoga svjetskog rata. Zašto baš tada?

U to je vrijeme Europa opustošena ratnim razaranja, stanovništvo je osiromašeno, izgladnjelo i strahuje od budućih ratova. Europske zemlje shvaćaju da dijele zajedničke probleme i međusobno odlučuju pokrenuti gospodarsku i političku suradnju - po prvi se put dobrovoljno udružiti u zajednicu kako bi stvorile bolju budućnost za nadolazeće generacije.

Osnivačice Europske unije

Godine 1951. Francuska i Njemačka odlučuju započeti zajednički proizvoditi i trgovati ugljenom i čelikom koji su bili važna sirovina ratne industrije. Ta se ideja svid-

jela Belgiji, Nizozemskoj, Luksemburgu i Italiji, pa se svih 6 zemalja sastalo u Parizu 1951. sa zadaćom da potpišu ugovor kojim stvaraju **Europsku zajednicu za ugljen i čelik**. Tako je velika industrija željeza i ugljena koja je bila pokretač ratne industrije u prošlosti postala temelj budućnosti mira i blagostanja u Europi.

Zadovoljne rezultatima suradnje, spomenute su je zemlje odlučile ojačati i proširiti. U Rimu 1957. potpisale su novi ugovor kojim nastaje **Europska ekonomska zajednica**. Ideja je bila stvoriti zajedničko europsko tržište ne samo za ugljen i čelik nego i za sve ostale proizvode npr. prehrambene. Postupno sve članice Zajednice ukidaju carine kako bi razmjena proizvoda među njima tekla bez ograničenja. Iste godine nastaje i **Europska zajednica za atomsku energiju**. Od te tri Zajednice poslije se stvara Europska unija (EU), a Francusku, Njemačku, Italiju, Nizozemsku, Belgiju i Luksemburg nazivamo "osnivačicama EU".

Širenje Zajednice

Kako bi što bolje funkcionirale, zemlje članice odlučuju izgraditi zajedničke europske institucije za sve tri Zajednice. Stoga od tog trenutka češće je u upotrebi izraz **Europska zajednica** umjesto **Europske zajednice** (jednina umjesto množine). Europske institucije smišljaju zajedničke aktivnosti Zajednice i njenih članica, provode njihove zajedničke odluke i stvaraju zajedničke europske zakone koji jednako vrijede za sve zemlje članice. Ostale europske zemlje promatraju kako se gospodarska suradnja unutar Zajednice uspješno ostvaruje i shvaćaju kako bi im bilo korisno pridružiti joj se. Godine 1973. Zajednica se prvi put širi kad joj pristupaju Velika Britanija, Irska i Danska.

Jeste li znali

U NJEMAČKOM gradu Ulmu otvoren je prvi "muzej kruha". Nije ni čudo kad Nijemci jedu najviše kruha i imaju najviše vrsta kruha u Europi!

POLJSKA JE GLAVNO obitavalište bijelih roda. Od 160 000 parova roda koliko ih ima na svijetu, svake godine njih 41 000 dolijeće u Poljsku.

ZAMISLITE KOLIKO SE u svijetu izvozi čaja? Trećinu tog čaja popiju samo Britanci - u prosjeku svaki Englez na dan popije 5 čajeva!

NAJSTARIJE STABLO u Europi raste u Litvi. Promjera je 3,15 m i staro je 1500 godina.

Prvu kartu za Valentinovo svojoj je ženi 1415. poslao Charles, vojvoda od Orleansa, a prve čestitke za prodaju počele su se proizvoditi oko 1800. godine.

Suradnja među članicama Zajednice cvjeta. Europske mediteranske zemlje koje su politički, gospodarski i socijalno nerazvijenije od članica Zajednice odlučuju pridružiti joj se vjerujući da će im to omogućiti razvoj. U to vrijeme u tim zemljama još vladaju diktatori, pa im je pristup Zajednici uvjetovan obvezom da se počnu razvijati na demokratski način. Godine 1981. Zajednici pristupa Grčka, a pet godina poslije, tj. 1986. Španjolska i Portugal. Kako bi im pomogla u razvoju, Zajednica im nudi novčanu pomoć.

Početakom 1990-ih Zajednica ima 12 zemalja članica. No po čemu su te godine povijesno važne za Europu? Berlinski zid, jedan od posljednjih simbola dugogodišnje političke podjele Europe na demokratski Zapad i komunistički Istok napokon pada. Ujedinjuju se Zapadna i Istočna Njemačka. Raspadaju se Sovjetski Savez, Čehoslovačka i Jugoslavija, a kao posljedica toga na istoku Europe nastaje velik broj novih slobodnih nezavisnih zemalja. Zajednica shvaća da postoji mogućnost da neke od tih zemalja pozele postati njezinim članicama, pa se odlučuje nanovo organizirati kako bi u budućnosti mogla što bolje funkcionirati.

Povijesno važna godina

Godine 1992. Europska ekonomska zajednica mijenja ime i postaje **Europska unija (EU)**. EU i njezine članice odmah sačinjavaju novi popis svojih aktivnosti i područja kojima će se baviti. Prvo, zajedničkim odlukama i dalje će poticati gospodarsku suradnju u EU - roba će se moći nesmetano uvoziti i izvoziti po cijeloj Uniji, a njezini građani će moći putovati, studirati, nastanjivati se i zaposliti u bilo kojoj zemlji Unije. Drugo, članice Unije pokušat će zajednički usuglasiti mišljenja o događajima izvan granica Unije u ostatku svijeta i tako ojačati opću sigurnost u Europi i osjećaj europskog zajedništva. Naposljetku, EU će se brinuti za sigurnost svojih građana. U tome će joj pomoći njezine članice, ponajprije suradnjom svojih policija i sudova.

Kopenhaški kriterij

Tako preoblikovana, Unija 1995. u članstvo prima tri nove članice - Austriju, Švedsku i Finsku. Dvije godine prije tog proširenja na sastanku u Kopenhagenu objavljuju se kriteriji koje svaka zemlja mora ispunjavati kako bi postala članicom EU. Prema mjestu u kojemu su ti kriteriji utvrđeni, nazivaju se kopenhaški kriteriji. Svaka zemlja koja želi postati članicom EU, osim što naravno mora biti europska, također mora: 1. razvijati demokraciju te štiti ljudska prava i prava manjina, 2. imati razvijeno gospodarstvo i 3. biti spremna poštovati sve zajedničke ciljeve, odluke i zakone EU.

Europska unija danas

Godina 2004. važan je povijesni korak za razvoj Europske unije. U svibnju te godine EU pristupa 10 novih zemalja - gledajući od sjevera prema jugu, to su Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Češka, Slovačka, Mađarska, Slovenija, Cipar i Malta. Time se napokon ukida granica između istoka i zapada Europe, a u sklopu EU je 25 zemalja. Island, Norveška i Švicarska zasad su odlučile ostati izvan EU. No bez obzira na to što nisu članice Unije, te zemlje s njom blisko surađuju, trguju i daju novac u zajedničku europsku blagajnu.

Europska unija sutra

Kakva je budućnost EU? Još nekoliko europskih zemalja želi ući u EU. One još nisu službeno njezine članice, ali su u postupku približavanja. Dakle, postupno usklađuju vlastite zakone s europskima, otvaraju svoje granice za slobodnu trgovinu s članicama Unije i poštuju njezine ideje i ciljeve. U sljedećih nekoliko godina u Uniju će ući Bugarska, Rumunjska i naša domovina Hrvatska. I neke druge zemlje, kao što su Turska, Makedonija, Bosna i Hercegovina, Srbija i Crna Gora te Albanija potencijalne su buduće članice Unije.

Tko je tko u EU?

Sretan put

Dosad smo mi govorili, a vi ste slušali. Ovaj put red je na vama da otkrijete tko je tko u EU i kako se u EU donose odluke. Odabrat ćemo jednog znatiželjnog Eurolimača i poslati ga ravno u glavni grad Europske unije - Bruxelles da pronade odgovore na pitanja! Čini se da imamo dobrovoljca! Eno ga, krije se iza vrata! Bez brige, nećeš se izgubiti - dobit ćeš kartu grada, a i svima smo javili da dolaziš, pa željno očekuju tvoja pitanja. Spreman?

E, pa kreni i sretan put!

Pripreme za put

Prije nego sam krenuo na put, odlučio sam ipak malo ispitati cijelu stvar. Neće biti teško, čuo sam da EU ima svoje internetske stranice. Sjeo sam za kompjutor i ukucao www.europa.eu.int. Pronašao sam svakakve informacije, ali o radu Europske unije ukratko piše sljedeće:

EU funkcionira i obavlja svoje poslove zahvaljujući radu svojih institucija, tzv. **institucija Europske unije**. Kroz rad tih europskih institucija, EU i njezine zemlje članice:

- smišljaju aktivnosti i područja u kojima će zajedno djelovati
- donose i provode zajedničke odluke u tim područjima
- stvaraju zajedničke europske zakone koje moraju poštovati sve zemlje članice i svi njihovi građani.

Hm! Zvuči prilično važno i ne baš jednostavno. Najbolje da za početak obiđem neke **europske institucije**. Čini se da su one bitne za rad Europske unije, pa se nadam da će mi one pomoći shvatiti kako EU funkcionira.

Mjesto radnje:
Bruxelles, Belgija
Vrijeme radnje: 10.30, jutro. Let iz Zagreba trajao je manje od 2 sata. Nije neka udaljenost!

Europski sastanci na vrhu

Odlučio sam najprije posjetiti instituciju koja se zove **Europsko vijeće**. Europsko vijeće čine ljudi koji imaju najviše političke funkcije u zemljama članicama EU iz kojih dolaze. To su šefovi europskih zemalja i vlada koji se sastaju tri do četiri puta godišnje najčešće u

EU ĆE PRIMITI JOŠ ČLANICA!

IMAT ĆEMO ZAJEDNIČKU VALUTU!

POMABAT ĆEMO SIROMAŠNE U SVIJETU!

Bruxellesu. Na tim sastancima, koji se zbog važnosti osoba koje na njima sjede još nazivaju "europski sastanci na vrhu", ti ljudi određuju glavne ciljeve za budućnost EU i smjer u kojem će se ona dalje razvijati.

Zaštitnik Europske unije

Sjedeća je institucija **Europska komisija**. Sastoji se od 25 članova koji se nazivaju "europski povjerenici" i biraju se svakih pet godina. Svaka zemlja članica Unije ima svog povjerenika koji vodi jednu od Općih uprava, tj. zadužen je za neko od područja kojim se EU bavi: poljoprivredu, trgovinu, ribarstvo, zdravstvo, kulturu, obrazovanje... Važno je znati da Europska komisija štiti interese Europske unije kao cjeline. To znači da, kada se povjerenici okupe, oni smišljaju što bi bilo dobro i korisno za cijelu Uniju. Dakle, Portugalac ili Finac koji rade u Komisiji ponašaju se kao pravi Europljani!

Europska komisija ima nekoliko zadataka:

- predlaže nove zajedničke europske zakone i brine se da ih sve zemlje članice Unije i njihovi građani poštuju
- provodi zajedničke europske aktivnosti
- predstavlja EU izvan njezinih granica, dakle u ostalim zemljama Europe i svijeta
- u ime EU pregovara o npr. gospodarskoj suradnji ili budućem članstvu u EU sa zemljama koje nisu članice Unije

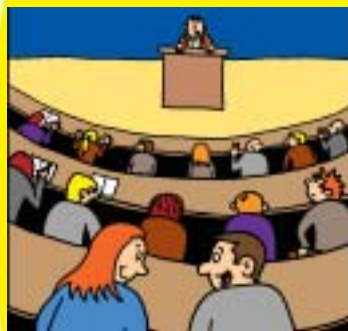
Zaštitnik zemalja članica Europske unije

Svratio sam i do **Vijeća Europske unije** (drugim nazivom **Vijeća ministara**) u kojemu sjedi po jedan ministar iz svake zemlje članice Unije. Iako je njihov broj uvijek stalan - 25, članovima Vijeća "mijenjaju se lica" ovisno o temi o kojoj se na sastanku Vijeća raspravlja. Ako se raspravlja o obrazovanju, u Vijeću se sastanu svi ministri za obrazovanje iz zemalja članica, a ako je tema sastanka trgovina, svi ministri za gospodarstvo. Uloga je Vijeća usvojiti prijedloge Europske komisije i pretvoriti ih u nove europske zakone. Vijeće EU štiti interese pojedinih zemalja članica Unije. Budući da ministri imaju različita mišljenja koja ovisе o interesima zemalja iz kojih dolaze, vrlo je bitno da se na tim sastancima nađe rješenje kojim će svi podjednako biti zadovoljni.

Zaštitnik građana Europske unije

Evo me u **Europskom parlamentu**. Građanima EU dana je jedinstvena mogućnost na svijetu: biraju zastupnike u parlament svoje zemlje i svake pete godine u Europski parlament. U njemu su okupljena najviše 732 zastupnika koji zajedno zastupaju i štite interese svih građana zemalja članica EU. Zastupnici su podijeljeni u osam političkih grupa. Svakodnevni rad zastupnika sastoji se u tome da zajedno s Vijećem EU usvajaju europske zakone i da se brinu da se u cijeloj Uniji poštuju načela demokracije. Zanimljivo je da Europski parlament ima sjedište u tri zemlje članice Unije - katkad se sastaje u Strasbourgu (Francuska), katkad u Bruxellesu (Belgija), a jedan njegov dio nalazi se u Luksemburgu (Luksemburg).

Zaštitnik europskih zakona

Sjeo sam u vlak i svratio u Luksemburg. Ondje je naime smješten **Sud europskih zajednica** koji se sastoji od 25 članova, po jednog suca iz svake zemlje članice EU koji se biraju svakih 6 godina. Osnovni zadatak tog Suda jest tumačiti smisao i sadržaj europskih zakona i osigurati da ih sve zemlje članice i svi njihovi građani na ispravan i jednak način primjenjuju. Ako institucije EU, zemlje članice EU ili njihovi građani ne poštuju neki europski zakon, mogu biti pozvani pred Sud.

Sad kad ste upoznali neke institucije Europske unije, sigurno se, kao i ja, pitate kako one međusobno surađuju i na koji način donose zajedničke zakone. Razmotrimo zato jedan primjer i proučimo ga zajedno.

Odlučite o Europskoj uniji

Područje rasprave: **Zaštita okoliša** Tema rasprave: **Zagađenje voda**

Problem: Zagađenje voda nije pojedinačni problem zemalja članica EU, nego zajednički problem cijele Unije. Na primjer, ako njemačke tvornice zagađuju vodu rijeke Odre koja jednim dijelom teče i kroz Poljsku, tada i Poljska ima problem zagađenja vode!

Europska komisija daje prijedlog novog europskog zakona

Vijeće Europske unije (ministri zemalja članica) raspravlja o prijedlogu i usvaja novi europski zakon

Europski parlament usvaja novi europski zakon

Sud europskih zajednica brine se da se zakon poštuje

Treba organizirati predavanja za građane EU i objasniti im važnost zaštite okoliša!

One koji nastavljaju zagađivati vodu kaznit ćemo novčanom kaznom.

Učivanje u pjskoj uniji

Moguće rješenje: Europska unija bi trebala donijeti zajednički europski zakon kojim bi se odredilo da se sve zemlje EU na isti način moraju brinuti o čistoći vode i tako zajedno zaštititi okoliš.

Europski povjerenik za okoliš:
Predložimo zakon prema kojemu će sve zemlje članice EU do kraja 2010. godine smanjiti zagađenje voda za 40%!

Austrijski ministar okoliša: 40%? To je teško postići. Da odredimo 20%?

Svedski ministar okoliša: A tvornice koje zagađuju vodu trebaju platiti kaznu!

Španjolski ministar okoliša: Ali to će nas puno stajati!

Češki ministar okoliša: Rok je prekrtak! Bolje da pomaknemo na 2020. godinu.

Odluka:
Donosi se europski zakon o očuvanju čistoće vode koji će biti na korist cijeloj Europskoj uniji, zemljama članicama EU i njezinim građanima. Cijela će EU do kraja 2015. smanjiti zagađenje vode za 20%, organizirat će se predavanja za građane o temi zaštite okoliša, a svatko tko nastavi zagađivati vodu bit će pozvan pred Sud.

Evo me natrag kod kuće. Put je, priznajem, bio malo naporan, ali pun sam dojмова i zadovoljan što sam u samo jednom danu naučio tko je tko u Europskoj uniji. A čime se točno EU bavi... o tome ćemo sljedeći put!

Mjesto radnje: Zagreb
Vrijeme radnje: 21.00, navečer.

Dragi Eurolimači!

Čini li vam se i dalje da je ideja o stvaranju Europske unije nešto sasvim novo i neobično? Vidjeli ste da ideja o ujedinjenju Europe postoji već stoljećima, no Europska unija je prvi pokušaj da se to ostvari na dobrovoljan i miroljubiv način. Europske zemlje veže niz zajedničkih obilježja - ne samo trgovina, novac i poslovi nego i povijest, kultura i zajedničke vrijednosti. Stoga Europa shvaća potrebu za bliskom suradnjom, iznova raste i gradi samu sebe kako bi se razvijala i živjela što bolje i kako bi pomogla onima zbog kojih postoji - građanima Europe.

Igrajte se
i provjerite
znanje!

Ako su vam neka
pitanja preteška,
odgovore na njih
možete potražiti i
na internetskim
adresama (npr.:

www.mei.hr,

www.europa.eu.int)

ili pišite Europrofacu

na

e-mail:

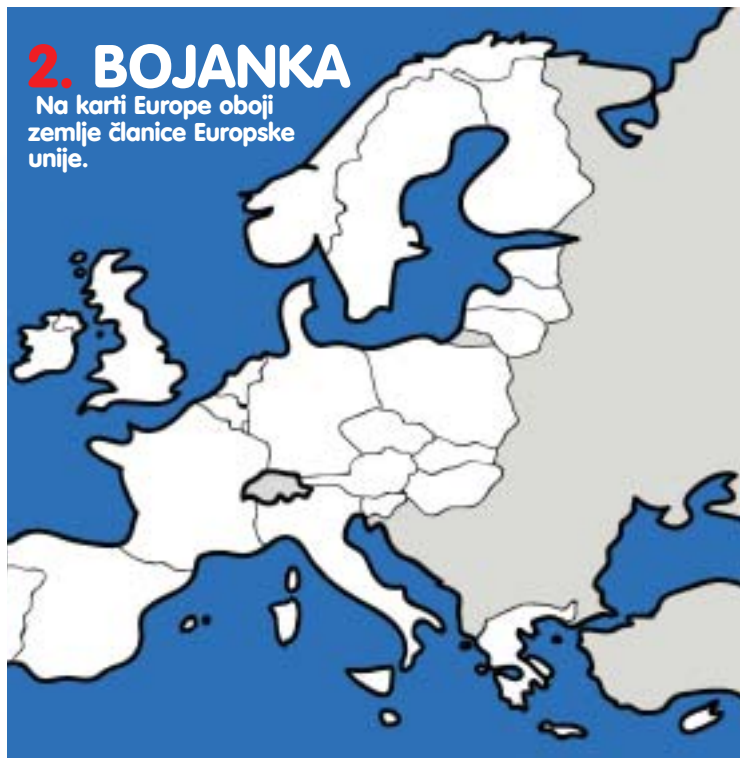
eurolimac@mei.hr

Euroigrice

1. PITALICE **a** Gdje je rođen skladatelj koji je napisao melodiju za himnu Europske unije? **b** Koje se osobe smatraju "očevima Europske unije"? **c** Koje su tri naše susjedne zemlje članice EU? **d** Koja skandinavska zemlja nije članica EU?

2. BOJANKA

Na karti Europe oboji zemlje članice Europske unije.

3. EUROTABLICE

Uz naziv zemlje upiši odgovarajuću autooznaku.

Austrija

Pojlska

Litva

Grčka

Švedska

Latvija

Malta

Mađarska

Španjolska

4. EU INTERNET

Spoji zemlje s njihovim internetskim stranicama.

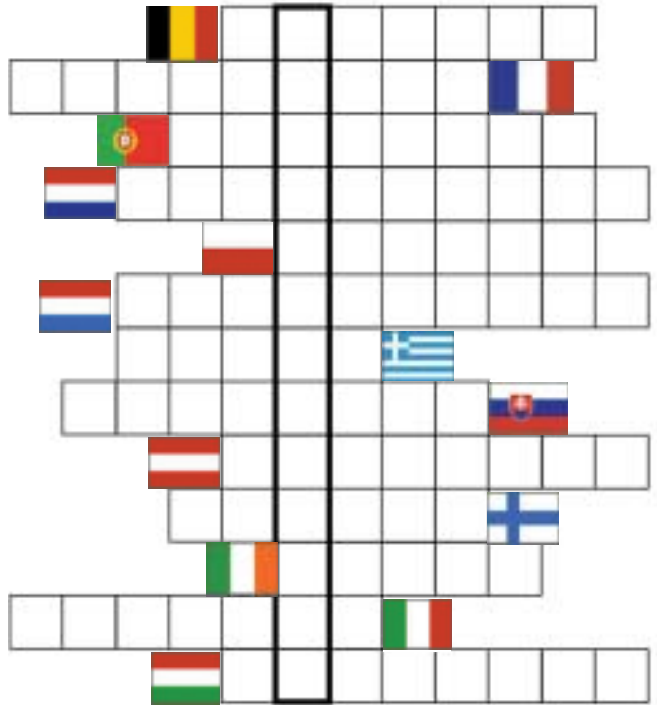
www.fr
www.fi
www.cy
www.dk
www.cz
www.nl
www.be
www.pt
www.lu
www.ie
www.uk
www.it
www.de
www.sk
www.si
www.ee

Luksemburg
 Portugal
 Irska
 Italija
 Slovenija
 Češka
 Finska
 Velika Britanija
 Cipar
 Danska
 Belgija
 Nizozemska
 Estonija
 Slovačka
 Francuska
 Njemačka

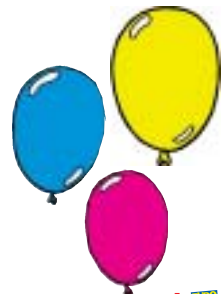
5. ISPUNJALJKA

Upiši naziv zemlje u polje pokraj zastave. Riješiš li pravilno ispunjaljku, u označenim češ poljima, čitajući odozgo prema dolje, dobiti rješenje.

6. EU LABIRINT

Pronađi put od eura koji ima najmanju nominalnu vrijednost do onoga koji ima najveću nominalnu vrijednost.

7. Halo, EU!

Spoji zemlje s njihovim međunarodnim pozivnim brojem.

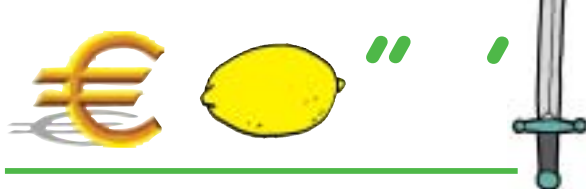
Nizozemska	0039
Belgija	0032
Francuska	0044
Italija	00370
Velika Britanija	00356
Švedska	00351
Portugal	0046
Luksemburg	00352
Malta	00420
Cipar	00371
Litva	0033
Latvija	0031
Češka	00357

8. Tko sam ja

Uz izvorno ime, napiši naziv svake zemlje na hrvatskom jeziku.

Ellas	<u>Grčka</u>
Espaňa	_____
Magyarország	_____
Österreich	_____
Sverige	_____
Polska	_____
Deutschland	_____
Éire	_____
Suomi	_____
Eesti	_____
Slovenská	_____
Slovenija	_____

9. EU rebusi

10. Dopunjaljka

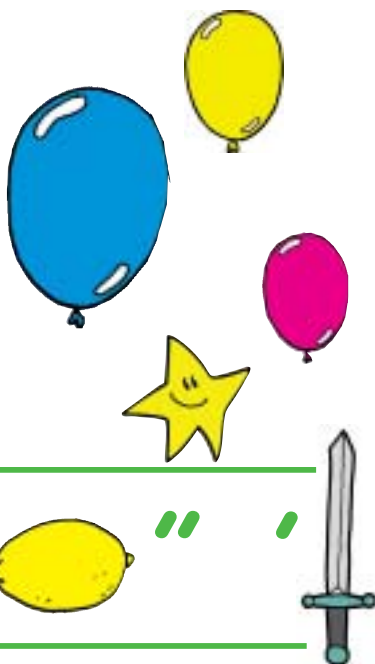
Koristeći se službenim internetskim stranicama Europske unije, pronađi sljedeće odgovore.

**Današnji predsjednik
Europske komisije zove se**

(ime i prezime)

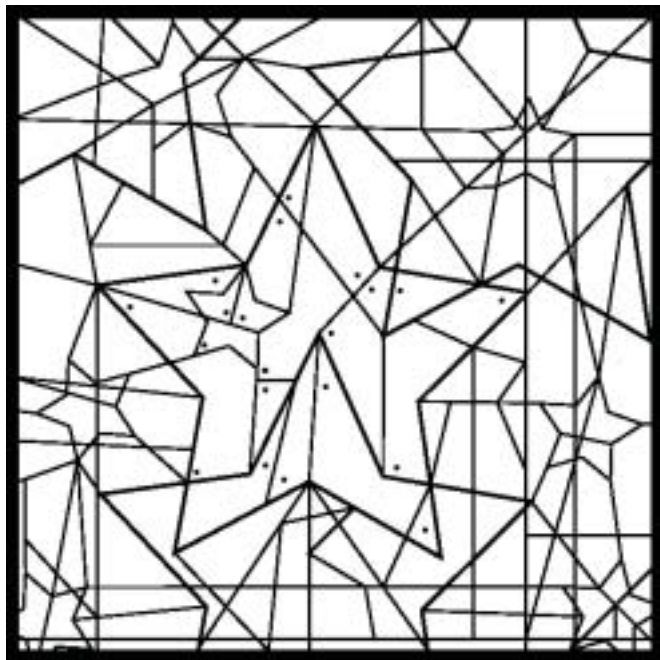
**a predsjednik Europskog
parlamenta**

(ime i prezime)

11. EU točkalica

Oboji polja označena točkicom.

12. Nađi par

Spoj paruku **Volim te** s 20 službenih jezika EU.

češki
danski
engleski
nizozemski
estonski
finski
francuski
njemački
grčki
mađarski
talijanski
latvijski
litavski
malteški
poljski
portugalski
slovački
slovenski
španjolski
švedski

Ti amo
S' agapo
Ich liebe Dich
Kocham Ciebie
Ma armastan sind
Eu te am
Ik hou van jou
Miluji te
I love you
Minä rakastan sinua
Jeg elsker dig
Lubim ta
Szereflek te'ged
Ljubim te
Te quiero
Ash miliu tave
Jag älskar dig
Inhobbok
Je t'aime
Es Tev milu

Jeste li znali

Osim Europskog vijeća i Vijeća Europske unije koja su institucije EU, postoji još i Vijeće Europe. To nije institucija EU, već međunarodna organizacija sa sjedištem u Strasbourgu koja se brine za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, a ima i svoj sud - Europski sud za ljudska prava. Otkako mu je 5. listopada 2004. pristupio Monako, Vijeće Europe ima 46 članica među kojima su i sve zemlje članice EU.

Kada bismo zaboli strelicu u geografsko središte Europe, zaboli bismo je u selo Bernotai smješteno 24 km od Vilnusa, glavnoga grada Litve.

Prve žene u Europi koje su dobile pravo glasa na izborima bile su Finkinje. To se dogodilo 1906. godine.

Engleski je jedini europski jezik u kojem se osobna zamjenica "ja" (I) piše velikim slovom.

13. Mini kviz

EU

u brojevima

1. Koliko članica ima EU?

- a) 15
- b) 20
- c) 25

2. Koliko je žutih zvjezdica na službenoj zastavi EU?

- a) 12
- b) 14
- c) 25

3. Koliko je izdano različitih kovanića eura?

- a) 7
- b) 8
- c) 9

4. Koliko je novih zemalja pristupilo EU u svibnju 2004. godine?

- a) 10
- b) 11
- c) 12

5. Koliko je najviše zastupnika okupljeno u Europskom parlamentu?

- a) 458
- b) 520
- c) 732

14. Izbaci uljeza

Koja od navedenih institucija nije institucija Europske unije?

- Vijeće Europe
- Vijeće Europske unije
- Europsko vijeće

15. Proljeće u zraku

Spojite zemlje s njihovim nacionalnim cvjetovima:

Francuska
Estonija
Latvija
Slovenija
Austrija
Finska
Danska
Belgija
Litva

runolist
durdica
karanfil
iris
različak
crveni mak
rutvica
tratinčica
crvena djetelina

16. Leti, leti...

Spojite zemlje s pripadajućim zrakoplovnim kompanijama.

Velika Britanija
Njemačka
Italija
Španjolska
Češka
Mađarska
Nizozemska
Grčka
Švedska
Irska
Poljska
Luksemburg
Portugal

CSA
Iberia Airlines
KLM
British Airways
Aer Lingus
Lufthansa
Luxair
EuroLOT
Alitalia
Olympic Airlines
Air Portugal
Hungarian Airlines
SAS

17. EUROtjedan

Hrvatski	Engleski	Francuski	Talijanski	Nebeska tijela Sunčeva sustava
ponedjeljak	monday	lundi	lunedì	Mjesec
utorak	tuesday	mardi	martedì	
srijeda	wednesday	mercredi	mercoledì	
četvrtak	thursday	jeudi	giovedì	
petak	friday	vendredi	venerdì	
subota	saturday	samedi	sabato	
nedjelja	sunday	dimanche	domenica	

U nekih se europskih jezika nazivi nekih dana u tjednu vezuju uz imena nebeskih tijela Sunčeva sustava. Upiši u tablicu nazive nebeskih tijela Sunčeva sustava koji odgovaraju danima u tjednu.

13. Mini kviz
EU u proljetima
1. c.
2. a.
3. b.
4. a.
5. c

14. IZBACI UJEZA
Vijeće Europe

15. LETI, LETI...
Njemačka - Luffhansa,
Italija - Alitalia,
Španjolska - Iberia Airlines,
Česka - CSA,
Mađarska - Hungarian Airlines,
Nizozemska - KLM,
Grčka - Olympic Airlines,
Švedska - SAS,
Irsko - Aer Lingus,
Poljska - EuroLOT,
Luxembourg - Luxair,
Portugal - Air Portugal

16. PROUČE U ZRAKU
Estonija - različak,
Latvija - trohica,
Slovenija - koramli,
Austrija - runolist,
Finska - durica,
Danska - Cveni diateljina,
Belgija - Cveni mok,
Litva - rutvica

17. EUROtjedan
Ponedjeljak - Mjesec,
Utorak - Mors,
Srijeda - Jupiter,
Četvrtak - Jupiter,
Petak - Venus,
Subota - Saturn,
Nedjelja - Sunce

Sveige (švedsko)
Poljska (poljsko)
Njemačka (njemačko)
Eire (irsko)
Suomi (finsko)
Eesti (estonsko)
Slovenija (slovensko)
Slovenija (slovensko)

9. EU rebusi
Sto eura, Euroimnik

10. DOPUNJAJKA
Donšnji predsjednik Europske komisije zove se **Josef Manuel Barroso**, a predsjednik Europskog parlamenta **Josef Borrell**

11. EU točkallca

12. NABI PAR
češki - Miluji te
danski - Jeg elsker dig
engleski - I love you
nizozemski - Ik hou van jou
estonski - Mina armastan sind
finski - Mind rakastan sinua
francuski - Je t'aime
njemački - Ich liebe Dich
grčki - Σ' αγαπο
madarski - Szeretlek te
talijanski - Ti amo
latvijski - Es Tev milu
litavski - Ash miliu tave
malteski - Innhobok
poljski - Kocham cie
portugalski - Eu te amo
slovački - Lubim ta

5. ISPUJAJKA
B E L G I J A
F R A N C U S K A
P O R T U G A L
N I Z O Z E M S K A
D O N Š N J I
L U K S E M B U R G
S L O V A Č K A
S L O V E N I J A
F I N S K A
I T A L I J A
M A Ğ A R S K A

6. EU LABIRINT

7. Halo, EU!
Nizozemska - 0031
Belgija - 0032
Francuska - 0033
Italija - 0039
Švedska - 0046
Portugal - 00351
Luksemburg - 00352
Mahto - 00356
Ciper - 00357
Litva - 00370
Latvija - 00371
Česka - 00420
8. TKO SAM JA
Elias (Grčka)
Espanja (španjolsko)
Magyarország (mađarsko)
Osterreich (austrija)

1. PITAJICE:
a) Robert Schuman i Jean Monnet, b) Italija, Slovenija, Mađarska, d) Norveška

2. BOJANKA

3. EUROTABUICE:
Poljska - PL, Litva - LV, Grčka - GR, Švedska - S, Latvija - LT, H, M, Mađarska - H, Španjolska - E

4. EU INTERNET
www.fi - Finska
www.cy - Ciper
www.dk - Danska
www.cz - Česka
www.nl - Nizozemska
www.be - Belgija
www.pt - Portugal
www.lu - Luksemburg
www.ie - Irsko
www.it - Italija
www.de - Njemačka
www.sk - Slovačka
www.st - Slovenija
www.ee - Estonija

Vi pitate - - mi odgovaramo

Na kraju vas pozivamo da nam se javite ako imate dodatna pitanja, komentare ili prijedloge, bilo pismeno na adresu Ministarstva ili e-mailom na adresu: eurolimac@mei.hr

Izdaje: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Petretičev trg 2, 10 000 Zagreb, telefon: 4599 222, fax: 4599 444, www.mei.hr • **Glavni urednik:** mr. Jasna Mileta • **Autorica i izvršna urednica:** Petra Leppée • **Suradnice:** Zvezdana Borovac, Marijana Juras, Lea Lasić • **Ilustrator:** Ivan Prlić • **Redaktura:** Snježana Marić, Modra lasta • **Lektura:** Služba lekture ŠK • **Grafička urednica:** Dobrila Delonga, Pictoris dizajn, pictoris@zg.htnet.hr • **Tisak:** GZH